

Sygnatura akt XI C 614/17

WYROK

W IMIENIU RZECZYPOSPOLITEJ POLSKIEJ

W., dnia 11 stycznia 2018 r.

Sąd Rejonowy dla Wrocławia-Fabrycznej we Wrocławiu XI Wydział Cywilny

w następującym składzie:

Przewodniczący: SSR Wojciech Wojnar

Protokolant: Agnieszka Peregudów

po rozpoznaniu na rozprawie w dniu 11 stycznia 2018 r. we W.

sprawy z powództwa (...) Sp. z o.o.

przeciwko A. K.

o zapłatę

oddala powództwo.

UZASADNIENIE

Na podstawie przeprowadzonych dowodów Sąd ustalił następujący stan faktyczny:

Wyższa Szkoła (...) we W. (dalej (...)) jest uczelnią niepubliczną, wpisaną do rejestru uczelni niepublicznych i związków uczelni niepublicznych prowadzonego przez Ministra Nauki i Szkolnictwa Wyższego. Uczelnia ta jest uprawniona do prowadzenia studiów między innymi na kierunku „finanse i bankowość”

Funkcjonowanie uczelni – Wyższej Szkoły (...) we W. reguluje między innymi jej statut, który stanowi, że nauka w uczelni jest płatna. Prawa i obowiązki studentów określone są w ustawie, statucie i regulaminie studiów oraz w pisemnej umowie wraz z regulaminem opłat za naukę uchwalanym przez konwent. Zgodnie z Regulaminem Studiów rok akademicki rozpoczyna się nie później niż 1 października i trwa nie dłużej niż do 30 września następnego roku. Kształcenie w uczelni podzielone jest na sześć semestrów (§ 9). Rok akademicki dzieli się na semestry zimowy i letni.

Wysokość opłat na dany rok akademicki ustala Konwent (...) w załączniku do Regulaminu opłat na studiach I stopnia (...) we W.. Zgodnie z tym regulaminem czesne za naukę może być wnoszone w 12 miesięcznych ratach, w 10 miesięcznych ratach, w 9 miesięcznych ratach, w 2 ratach semestralnych, w 1 racie rocznej. Czesne na I i II roku studiów wnoszone jest w 10 ratach.

Student, który opłacił czesne za semestr lub rok z góry w przypadku rezygnacji ze studiów, udzielenia zgody na urlop od zajęć bądź skreślenia z listy studentów, na wniosek studenta, otrzyma zwrot części opłaty wniesionej z góry wyłącznie za okres niewykorzystany liczony od dnia podjęcia decyzji Dziekana w przedmiotowej sprawie. Student skreślony z listy studentów jest zobowiązany wnieść opłaty za naukę liczone do dnia wydania decyzji Dziekana.

Zgodnie z harmonogramem wnoszenia czesnego w systemie 12 rat, termin wniesienia opłaty był następujący:

I rata do dnia 30 września 2006 r.

II rata do dnia 31 października 2006 r.

III rata do dnia 30 listopada 2006 r.

IV rata do dnia 31 grudnia 2006 r.

V rata do dnia 31 stycznia 2007 r.

VI rata do dnia 28 lutego 2007 r.

VII rata do dnia 31 marca 2007 r.

VIII rata do dnia 30 kwietnia 2007 r.

IX rata do dnia 31 maja 2007 r.

X rata do 30 czerwca 2007 r.

XI rata do 31 lipca 2007 r.

XII rata do 31 sierpnia 2007 r.

Zgodnie ze regulaminem studiów student może ubiegać się o zmianę systemu studiów.

(dowód: - odpis z Rejestru Uczelni Niepublicznych i Związków (...), k.22-23;

- Statut (...) we W., k.13-20;

- Regulamin opłat, k.33-36;)

W marcu 2006 r. A. K. została przyjęta na 1 rok studiów na kierunku finanse i bankowość w trybie stacjonarnym w roku 2005/2006.

(dowód: - kwestionariusz osobowy, k. 24;

- wniosek, k. 25;

- protokół komisji rekrutacyjnej wraz z potwierdzeniem odbioru, k. 26-27;

- karta egzaminacyjna, k. 29)

Pismem z dnia 10 listopada 2006 r. A. K. wniosła o zmianę trybu studiów ze stacjonarnego na niestacjonarny weekendowy, na co otrzymała zgodę.

(dowód: - wniosek, k. 28)

A. K. opłacała czesne do października 2006 r. Za listopad 2006 r. nie zapłaciła kwoty 90 zł, za grudzień 2006 r. i styczeń 2007 r. nie zapłaciła kwoty po 270 zł za każdy z tych miesięcy, a za luty i marzec 2007 r. nie zapłaciła po 375 zł.

(dowód: - lista płatności i wpłat, k. 33)

Decyzją Dziekana z dnia 12 kwietnia 2007 r. A. K. została skreślona z listy studentów z powodu niewniesienia opłat związanych z odbywaniem studiów, tj. z tytułu czesnego w łącznej wysokości 1380 zł.

(dowód: - decyzja dziekana, k. 37)

Na podstawie umowy sprzedaży wierzytelności z dnia 26 września 2012 r. (...) przeniosła na rzecz (...) sp. z o.o. w W. wierzytelność przysługującą jej wobec A. K. w kwocie 1380 zł. Wraz z wierzytelnością (...) Szkoła Wyższa we W. przeniosła na stronę powodową wszelkie związane z nią prawa, w szczególności roszczenie o zaległe odsetki.

(dowód: - umowa sprzedaży wierzytelności wraz z wyciągiem z załącznika, k. 38-39)

Pismem z dnia 30 października 2012 r. wysłanym listem poleconym, (...) Sp. z o.o. wezwała A. K. do zapłaty kwoty 2363,63 zł tytułem nieopłaconego czesnego wraz z odsetkami ustawowymi liczonymi od dnia wymagalności każdej ze wskazanych rat.

(dowód: - wezwanie do zapłaty wraz z potwierdzeniem nadania, k. 40-41)

Powyższe ustalenia Sądu znajdują uzasadnienie we wszystkich przeprowadzonych dowodach, które zostały powołane przy ustalaniu podstawy faktycznej rozstrzygnięcia.

Sąd zważył, co następuje:

Powództwo nie zasługiwało na uwzględnienie.

Strona powodowa domagała się od pozwanej zapłaty należności z tytułu nieopłaconych rat czesnego za pobieranie przez pozwaną nauki w Wyższej Szkole (...) we W..

Pozwana podniosła zarzut przedawnienia dochodzonego roszczenia; w ocenie pozwanej uległo ono przedawnieniu z upływem 3 lat licząc od daty wymagalności.

W sprawie bezspornym pozostawało, że pozwana zawarła z (...) we W. umowę, którą zakwalifikować należało stosowanie do art. 160 ust. 3 ustawy z dnia 27 lipca 2005 r. - Prawo o szkolnictwie wyższym.

Pozwana nie negocjowała zawarcia powyższej umowy i jej warunków, w tym sposobu regulowania opłat i ich wysokości. Nie kwestionowała ona również legitymacji strony powodowej, która wynika z art. 509 k.c. i umowy sprzedaży wierzytelności. Zakwestionowała ona jedynie skierowane względem niej roszczenie, podnosząc zarzut przedawnienia dochodzonego roszczenia.

Wobec bezsporności legitymacji czynnej, istnienia roszczenia dochodzonego pozwem i jego wysokości do rozważenia pozostał zarzut zgłoszony przez pozwaną, a dotyczący przedawnienia dochodzonego roszczenia. Tym samym należało ustalić rodzaj stosunku prawnego łączącego poprzednika prawnego strony powodowej z pozwaną oraz czy roszczenie strony powodowej uległo przedawnieniu czy też było nieprzedawnione na dzień wniesienia pozwu tj. 25 listopada 2016 r.

Kwestia przedawnienia roszczeń wynikających z umów o warunkach odpłatności za studia była przedmiotem rozbieżności w orzecznictwie sądów powszechnych, nie była bowiem ona uregulowana w przepisach prawa. Ostatecznie sam ustawodawca usankcjonował trzyletni termin przedawnienia dla roszczeń z umów w sprawie odpłatności za studia. Z dniem 1 października 2014 r. weszła w życie ustawa z dnia 11 lipca 2014 r. o zmianie ustawy - Prawo o szkolnictwie wyższym oraz niektórych innych ustaw (dalej „ustawa nowelizująca”), mocą której w ustawie z dnia 27 lipca 2005 r. Prawo o szkolnictwie wyższym dodano art. 160a. Zgodnie z tym przepisem, warunki pobierania opłat związanych z odbywaniem studiów, o których mowa w art. 98 ust. 1 pkt 5 ustawy prawo o szkolnictwie wyższym, oraz opłat za usługi edukacyjne, przewidzianych w art. 99 ust. 1 pkt 1-6 ustawy prawo o szkolnictwie wyższym, a także wysokość tych opłat, określa umowa między uczelnią a studentem lub osobą przyjętą na studia, zawarta w formie pisemnej pod rygorem nieważności. Stosownie do ust. 7 omawianego przepisu, roszczenia wynikające z tych umów przedawniają się w terminie trzech lat. Ponadto w art. 32 ustawy nowelizującej przewidziano, że do umów w sprawie warunków odpłatności za studia lub usługi edukacyjne, o których mowa w art. 99 ust. 1 prawo o szkolnictwie

wyższym zawartych przed dniem wejścia w życie ustawy nowelizującej, stosuje się art. 160a ust. 7 prawo o szkolnictwie wyższym. Zagadnienie odpłatności za studia stało się również przedmiotem wypowiedzi Sądu Najwyższego, który w uchwale z dnia 21 października 2015 r. (III CZP 67/15 LEX nr 1814298) stwierdził, że do przedawnienia roszczenia o opłatę za studia określoną w umowie zawartej na podstawie art. 160 ust. 3 ustawy z dnia 27 lipca 2005 roku Prawo o szkolnictwie wyższym w brzmieniu obowiązującym w dniu 1 października 2009 roku, w okresie przed dniem wejścia w życie ustawy z dnia 11 lipca 2014 roku o zmianie ustawy Prawo o szkolnictwie wyższym oraz niektórych innych ustaw, miał zastosowanie dziesięcioletni termin przewidziany w art. 118 kc. Uchwała Sądu Najwyższego winna być niewątpliwie przedmiotem analizy w całości, istotnym jest tym samym uzasadnienie stanowiska Sądu Najwyższego. Uchwała Sądu Najwyższego była następstwem pytania, czy do przedawnienia roszczenia o zapłatę wynagrodzenia za studia, wynikającego z umowy

o warunkach odpłatności za studia, o której mowa w art. 160 ust. 3 ustawy z 27 lipca 2005 r. o szkolnictwie wyższym w brzmieniu obowiązującym 1 października 2009 r., zawartej przed dniem wejścia w życie ustawy z 11 lipca 2014 r. o zmianie ustawy - prawo o szkolnictwie wyższym oraz niektórych innych ustaw, wymagalnego przed 1 października 2014 r., ma zastosowanie art. 751 pkt 1 albo 2 kodeksu cywilnego, czy art. 118 kodeksu cywilnego. Sąd Najwyższy jednoznacznie przesądził, brak zastosowania art. 751 kc, jako właściwy wskazując przepis art. 118 kc dla ustalenia okresu przedawnienia. Jednocześnie jednak Sąd Najwyższy dwukrotnie podkreślił znaczenie normy intertemporalnej zawartej w art. 32 ustawy nowelizującej, zgodnie z którym nowy przepis art. 160a ust. 7 przewidujący termin trzyletni dla roszczeń

o opłatę za studia, stosuje się do umów w sprawie warunków odpłatności za studia lub usługi edukacyjne zawartych przed dniem wejścia w życie ustawy nowelizującej, a więc przed dniem 1 października 2014 r. Zauważyć też trzeba, iż w uzasadnieniu powołanej uchwały Sąd Najwyższy przyjął, że opłata za studia (czesne) nie jest świadczeniem okresowym w rozumieniu art. 118 k.c. i ta okoliczność stanowiła podstawę do uznania, że do przedawnienia roszczenia o zapłatę takiego świadczenia znajduje zastosowanie ogólny, dziesięcioletni termin przedawnienia.

Odnosząc te uwagi do okoliczności niniejszej sprawy, zdaniem Sądu, poglądu przedmiotowego nie sposób podzielić. Z uzasadnienia ww. uchwały nie wynika, aby Sąd Najwyższy dokonywał szczegółowej analizy zagadnienia – z uwzględnieniem stanu faktycznego w sprawie – pod kątem okresowego charakteru roszczenia obejmującego należności z tytułu chesnego, do którego uiszczenia zobowiązany był student.

W związku z tym nie można przyjąć, aby warunki umowy, jaka została zawarta przez pozwaną z pierwotnym wierzycielem, poprzez złożenie wniosku o przyjęcie na studia i przyjęcie na studia, były analogiczne do tych, jakie zaistniały w stanie faktycznym sprawy, na tle, której wydana została przedmiotowa uchwała Sądu Najwyższego.

Sąd, biorąc pod uwagę okoliczności przedmiotowej sprawy, treść obowiązujących regulaminów, stanął na stanowisku, iż zapłata chesnego stanowiła świadczenie o charakterze okresowym, uzasadniając tym samym zastosowanie trzyletniego okresu przedawnienia do umowy, z której strona powodowa wywodzi swoje roszczenie (art. 118 kc). Na potrzeby wykładni art. 118 k.c. należy przyjąć, że roszczenie

o świadczenie okresowe musi charakteryzować się następującymi cechami: przedmiotem świadczenia muszą być pieniądze lub rzeczy oznaczone rodzajowo, w ramach jednego i tego samego stosunku prawnego dłużnik ma spełnić wiele świadczeń jednorazowych, spełnienie tych świadczeń następuje w określonych regularnych odstępach czasu, świadczenia te nie składają się na pewną z góry określoną całość (Jedliński Adam, Komentarz do art. 118 Kodeksu cywilnego [w: Kidyba Andrzej (red.), Gawlik Zdzisław, Janiak Andrzej, Jedliński Adam, Kopaczyńska-Pieczniak Katarzyna, Niezbecka Elżbieta, Sokołowski Tomasz; Kodeks cywilny. Komentarz. Tom I. Część ogólna; WKP, 2012).

W przekonaniu Sądu w niniejszej sprawie wszystkie te okoliczności zaistniały, gdyż wskazują na to postanowienia regulaminu studiów i opłat. Studia pozwanej miały trwać 3 lata, jednakże opłata nie stanowi opłaty jednorazowej, uiszczanej przy rozpoczęciu studiów (czy też ewentualnie rozłożonej na raty). W takiej sytuacji byłaby ona niezależna od ilości lat pobierania nauki. Przeciwnie, z regulaminu opłat wynika,

że pozwana miała płacić osobną opłatę za każdy rok studiów. Z powyższym koreluje również treść żądania strony powodowej, która nie domaga się czesnego za cały okres studiów, a jedynie opłaty za okres zalegania przez pozwaną z opłatami. Tak sformułowane żądanie potwierdza niezależny byt czesnego, świadczący o jego okresowym charakterze. Z postanowień regulaminu wynika, iż czesne jest należnością roczną, która może być wnoszona jednorazowo za dany rok, semestralnie lub miesięcznie. Z powyższego wynika, iż wysokość opłat ustalana jest na dany rok studiów, a obowiązek opłaty czesnego aktualizuje się z rozpoczęciem kolejnego roku akademickiego. Wobec powyższego ma ona charakter cykliczny, a czas stanowi istotny czynnik wpływający na obowiązek świadczenia. Potwierdza to i zapis §4 Regulaminu opłat, przewidujący możliwość zwrotu czesnego w przypadku rezygnacji ze studiów, co następuje proporcjonalnie do okresu, za który student nie korzystał z nauki. Zauważyć też trzeba, iż inaczej kształtuje się wysokość opłat w przypadku powtarzania roku, płacą oni bowiem czesne w wysokości określonej dla rocznika, na którym obecnie studiuje (§2 Regulaminu opłat). Nie można, więc uznać, iż wysokość czesnego za cały czas nauki jest z góry znaną wielkością, bowiem modyfikacje jego wysokości mogą wynikać z różnorodnych okoliczności i mogą wyniknąć w trakcie nauki. Mając na uwadze powyższe, opłaty za naukę ponoszone na przestrzeni trwania procesu edukacyjnego nie dają z góry określonej wysokości, gdyż nie wiadomo, jak będzie on przebiegał w przypadku konkretnej osoby. Kwestią indywidualną pozostanie, czy student ukończy semestr nauki, rok, dwa bądź trzy lata studiów czy też może wskutek niezdania egzaminów będzie kontynuował edukację również w następnym okresie. Wielkość całego świadczenia w przypadku umowy o świadczenie usług edukacyjnych jaka została zawarta w niniejszej sprawie, nie jest znana z góry, lecz zależy od czasu trwania stosunku prawnego. Czynnik czasu ma tu bardzo istotne znaczenie. Dla zilustrowania powyższej sytuacji warto przywołać rozważania dotyczące innych umów terminowych np. umowy najmu na czas oznaczony. Choć zawarcie takiej umowy pozwala na oszacowanie z góry całego świadczenia, powyższe nie modyfikuje charakteru czynszu stanowiącego niewątpliwie świadczenie okresowe. Umowa terminowa może być również rozwiązana przed nadejściem umówionego terminu. W tym kontekście zważyć należy na charakterystyczne dla świadczenia okresowego kryterium ścisłego związku wysokości świadczenia z czasem trwania stosunku (M. Pyziak-Szafnicka w: Kodeks cywilny. Część ogólna. Komentarz, LEX 2009). W niniejszej sprawie opłata za naukę przypisana została do jednostki czasu tj. całkowite ustalenie wysokości czesnego jako świadczenia okresowego zależne będzie od liczby jednostek czasu, za które świadczenie się należy. Zawierając zatem umowę na okres co najmniej trzech lat nie jest znana globalna kwota świadczenia. Może ona ulec licznym modyfikacjom na skutek okoliczności, które zaistnieją w trakcie jej trwania tj. po zawarciu umowy, ale przed ukończeniem cyklu kształcenia. W tym zakresie zaakcentować należy wystąpienie czynnika czasu, który będzie miał decydujące znaczenie przy ocenie charakteru świadczenia. Należy mieć również na względzie, że przewidziana w regulaminie opłat możliwość wnoszenia czesnego za rok w miesięcznych ratach jest wtórna wobec ustalenia charakteru prawnego świadczenia. Zastosowana regulacja nie modyfikuje pierwotnego charakteru roszczenia, a jedynie wskazuje sposób, w jaki mogą być one uiszczane. Zmiana taka nie byłaby również dopuszczalna ze względu na treść art. 119 k.c., który zabrania przez czynność prawną przedłużania czy skracania terminów przedawnienia.

Mając na uwadze, iż czesne jako świadczenie okresowe ulega trzyletniemu przedawnieniu, uznać należało, iż w rozpatrywanej sprawie powództwo z tej właśnie przyczyny podlegało oddaleniu, zważywszy na daty wymagalności dochodzonych należności (listopad 2006 – marzec 2007) oraz datę wniesienia pozwu (25 listopada 2016 r.), a więc po upływie dziewięciu lat od najpóźniej wymagalnej raty czesnego.

Z uwagi zaś na to, iż roszczenie o odsetki za opóźnienie przedawnia się najpóźniej z chwilą przedawnienia roszczenia głównego (wyrok Sądu Najwyższego z dnia 24 maja 2005 r. V CK 655/04 LEX nr 152449), stwierdzić należało, że żądanie strony powodowej uległo przedawnieniu w całości.

Mając powyższe na uwadze, Sąd na podstawie art. 117 § 2 k.c. w zw. z art. 120 § 1 k.c., i art. 160a ust 7 ustawy - Prawo o szkolnictwie wyższym” oddalił powództwo.